

ПОЛІАСПЕКТНІСТЬ МОВЧАННЯ ЯК СЕМІОТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Єрмоленко А. І.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник - канд. філол. наук, доцент Кобякова І. К.

Не можна зрозуміти, що таке Слово, якщо не знаємо Мовчання. Мабуть нам потрібне було тисячолітнє замовчування наших рідних святощів, щоб після цієї темряви слов'янська душа нарешті запрагла світла.

Мовчання можна розглядати як поліфункціональну комунікативну одиницю, що виступає як стратегія спілкування в певній ситуації соціальної взаємодії, чи то діалог або полілог.

Науковці виділяють комунікативно значиме, комунікативно не значиме, конвенційне, неконвенційне, релевантне, нерелеванте мовчання.

Мовчання у відповідь це невербальний спосіб реалізації тактики повного блокування інформації. Воно є комунікативно комунікативно значимим, оскільки має комунікативне навантаження та виконує певну комунікативну функцію (стратегічну за класифікацією С. В. Крестінського).

Відповідно, мовчання як стратегічний засіб є умисним, оскільки має певний намір і націлене на певний результат (ухилитись від відповіді). Мовчання є неконвенційним, що унеможливує його інтерпретацію без знання контекстно-ситуаційних особливостей діалогу. Релевантність мовчання у цьому контексті залежить від певних параметрів: психологічних (настрою мовця), етичних (ступінь вихованості мовця), ситуаційних (несподіваність запитання).

Вербальними способами реалізації тактики повного блокування інформації є визнання мовцем своєї некомпетентності, уникання коментування, апелювання до екстралінгвістичних факторів, заборона розмовляти на певну тему, вказівка на необґрунтованість запитання, визнання нерозуміння запитання, відсилання до відомого. Невербальними способами реалізації тактики є мовчання, жести, міміка, позиції та рухи тіла.

Єрмоленко, А.І. Поліаспектність мовчання як семіотичної системи [Текст] / А.І. Єрмоленко; наук. кер. І.К. Кобякова // Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. / Ред. кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова та ін. — Суми : СумДУ, 2010. — С. 9.